

Utbildningsnämnden

Språkintröduktion vårterminen 2018

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar information till protokollet.

Sammanfattning

Eleverna på gymnasieskolans Språkintröduktion är en heterogen grupp med olika bakgrunder och förkunskaper. Av de drygt 200 elever som gick på utbildningen i våras fick 54 stycken godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk. Knappt hälften har gått vidare till ett nationellt program, och några fler har fortsatt på ett annat intröduktionsprogram, övriga har påbörjat en annan utbildning eller flyttat från Sverige. Fler än var femte elev av den totala elevgruppen var asylsökande.

Gymnasieskolorna framhåller sin engagerade och kompetenta personal som en av flera starka sidor. Utmaningen som flera skolor nämner är framförallt de asylsökande elevernas psykiska ohälsa bland annat på grund av ovissheten med asylprocessen. Många elever får svårt med motivationen och har en hög frånvaro.

Ärendet

Intröduktionsprogrammets Språkintröduktion ska erbjuda nyanlända elever en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket för att de senare ska kunna gå vidare i utbildningssystemet. Minsta garanterade undervisningstid är 23 timmar per vecka. Skollagens definition av nyanländ är en elev som har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start då han eller hon fyller sju år. Efter fyra års skolgång är eleven inte längre nyanländ. Det betyder att på Språkintröduktion går elever med varierande kunskaper i svenska språket. Eleverna kan tidigare ha gått i grundskolan eller så kommer de direkt till Språkintröduktion utan några förkunskaper i svenska. Elevgruppen är också heterogen vad gäller skolbakgrund, den rymmer både analfabeter och elever med längre skolgång. På Språkintröduktion går såväl elever som har fått uppehållstillstånd som asylsökande elever liksom tillståndslösa.

Om asylsökande elever

Asylsökande och tillståndslösa elever har enligt skollagen rätt att påbörja en gymnasieutbildning om de är yngre än 18 år. Den så kallade "gymnasielagen" innebär att somliga av de asylsökande ungdomarna kan ansöka om ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier. De ska dock uppfylla vissa kriterier för att komma i fråga. Upphållstillståndet blir i första hand 13 månader men kan förlängas beroende på fortsatt utbildning. Det här en process mellan Migrationsverket och de asylsökande. Kommunerna ska förhålla sig till skollagen. Personer som vistas i Sverige längre än ett år ska folkbokföras enligt folkbokföringslagen och de asylsökande som får uppehållstillstånd för studier och vistas i Nacka blir då Nackabor. Eleverna får då andra rättigheter till fortsatta studier än de hade som asylsökande.

Möjligheten att följa asylsökande elevers utveckling i skolsystemet är begränsad då eleverna saknar svenskt personnummer.¹ Det händer att eleverna flyttar till en annan kommun, byter skola, får sin ålder uppskriven, byter födelsedatum, byter namn och en del får uppehållstillstånd och då ett personnummer. Fler än var femte elev på Språkintröduktion saknade i våras svenskt personnummer.

Språkintröduktion i Nacka

Utbildningsenheten har tillfrågat de gymnasieskolor i Nacka som erbjuder Språkintröduktion om hur det har gått för de elever som slutförde utbildningen vårterminen 2018.

I våras gick 213 elever på Språkintröduktion och av dem gick tre fjärdedelar i Nackas skolor och en fjärdedel på skolor utanför Nacka och då framförallt på skolor belägna i Värmdö kommun. Nacka har fyra gymnasieskolor som erbjuder Språkintröduktion; de kommunala skolorna Nacka gymnasium och YBC samt de fristående skolorna Mediagymnasiet och Nacka Praktiska gymnasium.

Eleveresultat

I våras slutförde 54 elever utbildningen med godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk. Genomströmningstiden för dem var knappt två och ett halvt år. Efter Språkintröduktion så fortsatte

- 16 elever på högskoleförberedande program
- 8 elever på yrkesprogram
- 14 elever på ett annat introduktionsprogram
- 8 elever på annan utbildning, till exempel komvux eller folkhögskola
- 8 elever har lämnat Sverige eller flyttat till annan kommun.

(En gymnasieskola kombinerar Språkintröduktion med Yrkesintröduktion. Ett par elever har börjat på folkhögskola.)

---

¹ Det är först när en elev har folkbokförts och fått ett personnummer som det går att knyta vissa registeruppgifter till eleven och att följa eleven över olika läsår. (Skolverket)

Starka sidor

Nedanstående är ett axplock av de starka sidor som skolorna framhåller:

- Engagerad och kompetent personal
- Ämnesövergripande arbetssätt genom att ett arbetslag är knutet till gruppen
- Studiehundledning på modersmålet
- Koppling mellan utbildning i svenska och yrkesutbildning
- Bra samarbetet med elevhälsoteamet
- Aktiv studie- och yrkesvägledning
- Trygg miljö
- Eleverna är integrerade i skolan

Utmaningar

Skolorna framhåller främst elevernas psykiska ohälsa som en utmaning. Det finns flera faktorer som påverkar de asylsökande elevernas studiesituation negativt; ovissheten om hur asylprocessen ska sluta, boendesituationen för somliga och kanske också traumatiska erfarenheter som eleverna varit med. Som en följd av dessa faktorer har många elever svårt med motivationen och har en hög frånvaro. För elever med kort skolbakgrund kan vägen kännas lång fram till en slutförd utbildning.

En gymnasieskola framhåller också problemet med att organisera för Språkintröduktion då inflödet av elever är osäkert.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet har inga ekonomiska konsekvenser

Konsekvenser för barn

Ärendet har inga konsekvenser för barn.

Lotta Valentin
Chef utbildningsenheten

Jill Salander
Expert gymnasieskolan